

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1-20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4-50, mesečno K 1-50. Za inozemstvo celoletno K 28.—. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo je v Františkanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Najhujša obsodba klerikalnega deželnega gospodarstva.

Na papirju se jako poceni orje in mlati s pomočjo elektrike. V praksi pa so se dosedaj na Nemškem hidro-električne centrale na deželi še zelo slabo obnesle. Izkazuje se boljbolj, da je v onih krajih, kjer ni velikih industrijskih podjetij, električen tok dražji kot pa enako močna parna sila ali uporaba živine za delo.

Izostalo je v praksi uresničenje nad, da se bodo gospodarsko dvignile pokrajine, ki jih preskrbujejo hidro-električne centrale.

Na Nemškem je večje število hidro-električnih central, ki stoje pred bankrotom in le razne oblasti jih morejo z ogromnimi prispevki rešiti. Izpraševati ni treba po vzrokih zakaj eksperimenti z elektriko tako lepo izgledajo v teoriji in zakaj končajo tako žalostno in usodopolno v praksi. Za politika zadostuje dejstvo samo na sebi in to mu mora biti v svarilo.

Deželni odbornik dr. Lampe si je vtepel v glavo, da mora osrečiti Gorenjsko z elektriko. Zagrizel se je tako v velikanski projekt, za katerega bi dežela brezdvomno riskirala 10 milijonov kron novega posojila, da ga noben argument zdrave pameti ne odpravi od nesrečne misli.

V deželnem zboru se je sicer začasno cela zadeva nekoliko zavlekla, vendar pa Lampe zopet in zopet pritiska, da se mora zadevo spraviti čim prej v udeležitev.

Dr. Lampe je že na svojo pest kupil več minov na Gorenjskem, od katerih sta samo dva stala 190.000 K. Ker je deželni odbor principijelno zato, da se nakup vodnih sil nadaljuje, je pričakovali, da bo deželni minar dr. Lampe za mlinke podrtje na deželni račun izmetal še cele milijone. Ker ni upati, da bi se v doglednem času že gradile hidro-električne centrale, bodo morali davkoplačevalci plačevati obresti za denar, ki ga je že in ki ga še bo utaknil deželni odbor v mlinke kamne.

Ce bi bila kranjska dežela imovita, bi si deželni gospodarji na vse zadnje še lahko dovolili luksuz in se spustili v nevarno špekulacijo z vodnimi silami in električnimi centralami. Ker pa stoji dežela sama pred bankrotom, ji preti neznanska nesreča, če kaj takega vendarle začne.

S tega stališča je treba presoati celo akcijo za deželno električno centralo.

Narodno-napredni poslanci so baš zato pobijali dr. Lampetov projekt, ker jim je na srcu blagor deželanov in ker so uvideli, da bi utegnili taki poskusi onesrečiti toliko in toliko prebivalcev, vsem davkoplačevalcem pa vsled vednih in ogromnih izgub zopet povzročiti letne davčne prispevke. Klerikalci so v deželnem zboru, na shodih in po svojem časopisju trdovratno zagovarjali stališče klerikalnega

deželnega odbora in nihče ni slutil, da so tudi med klerikalnimi poslanci možje, ki niso s projekti zadovoljni in ki se popolnoma strinjajo z napredno javnostjo.

Da bi ne bilo v klerikalnem deželnozborskem klubu slepe pokorščine in absolutnega prikimavanja, bi se morda dobila med klerikalci celo večina proti hidro-električnim projektom. Tako pa so klerikalci dolgo časa prekrivali nezadovoljstvo v svojih vrstah. Šele te dni pa je postalo nasprotstvo odkrito.

Bivši klerikalni deželni poslanec je izdal posebno tiskano okrožnico, kjer pove, sicer v skromnih in mirnih besedah, klerikalni deželnozborski večini tako lekcijo, da jo bo prav težko prebolela brez posledic.

Poslanec Mandelj se je umaknil s svojega mesta samo zato, ker niti stvarno govoriti ni smel v klubu klerikalnih poslancev o električnih napravah. Kakor general rekrutu, zaukazal mu je dr. Susteršič, da ima molčati in on je moral ubogati, ker bi sicer bil takoj po klubovih pravilih izključen. Mandelj pa je toliko poštenjaka, da vseeno ni hotel prenašati odgovornosti za slabo stvar in ni hotel več podpirati stvari, ki je bila proti interesom dežele, proti žepu njegovih davkoplačevalcev in proti njegovi zdravi pameti.

Mandelj daje o deželnem odboru naravnost uničujočo obsodbo; pravi, da je električna akcija denarno za deželo tako občutna, da je z ozirom na neurejene deželne finance ne more zagovarjati pred javnostjo in ne pred volilci. Tudi pravi Mandelj, da so ga trli, dokler je imel še mandat, silni pomisleki. On pa ni imel poguma odobriti vse akcije, kakor jo vodi deželni odbor, ker gre v tem trenutku čez davčne in kreditne moči dežele.

Mandelj podpira svoje trditve skoz in skoz z dokazi, ki absolutno drže. Dasi se z njegovimi izjavami docela ne strinjamo, vendar moramo odkrito priznati, da se nam zdi Mandelj med klerikalci bela vrana. Da brani svojo politično dostojnost, je izdal pojasnilo. Kdor hoče braniti dostojnost, jo mora imeti in Mandlju je ne more nihče odrekati.

Iz Mandljeve izjave pa nujno sledi, da imajo vsi ostali klerikalni poslanci pogum odobravati električno akcijo, četudi gre čez davčne in kreditne moči dežele. Vsi drugi poslanci zatajujejo svojo glavo, vsi drugi poslanci bodo morali farbat volilce, ker ne bodo mogli zagovarjati električne akcije pred volilci z ozirom na neurejene finance. Poslanec Mandelj indirektno pove, da so klerikalni poslanci pustolovci, ki lahko miselno pripravljajo deželno premoženje.

Mandelj je s številkami dokazal, da so klerikalci podobni zapravljivcu, ki tiči sam v dolgih, ki nima dohodkov niti za obed, v svoji neumnosti in ošabnosti ter brezvestnosti pa si dovoljuje luksuz ekvipaže in lakaja.

Mandelj je dokazal, da so klerikalci največji škodljivci svojih volilcev, ki lahko miselno grešijo na njihov račun.

Slovanski jug.

Sporazumna vstaška akcija med Bolgari in Arnavti? Kakor nam javljajo iz Sofije, so imeli dne 24. t. m. vodje vstaškega macedonskega komiteja sestanek, na katerem so se razgovarjali o novi vstaški akciji v Macedoniji. Sklenili so, da se takoj na spomlad prične vstaški boj, zlasti v jedrenskem vilajetu. Oni bivši komitejni vojvode, ki žive na deželi, so dobili poziv, naj pridejo takoj v Sofijo, kamor pridejo tudi vojvode iz Macedonije. Razven tega sta prišla v Sofijo tudi dva Arnavti, ki igrata jako važno vlogo v arnavtskem gibanju. Ta dva imata vsak dan sestanke z bolgarskimi voditelji, kar znači, da pripravljajo Bolgari in Arnavti na spomlad skupno vstajo v Turčiji. Razgovarjali so se sicer tozadevno tudi že za časa arnavtske vstaje preteklega leta. In kar se ni posrečilo takrat, se bo posrečilo menda sedaj. O sklepih teh sestankov se varuje stroga tajnost, vendar je popolnoma jasno, da nimajo drugega namena.

Ministrska kriza v Bolgariji. Iz Sofije prihajajo poročila, da bo Malinov kabinet v najkrajšem času demisijski. Kot razlogi se navajajo: 1. da se ni posrečilo današnjemu kabinetu dobiti novega posojila in 2. da je Malinov kriv, da ne more priti do tako odkritosrčnih odnosov med Srbijo in Bolgarsko, kakor bi bilo potrebno. V prvi vrsti ne more priti do trgovske pogodbe, katere posledica bi bilo tudi politično zblizanje.

Važni obiski Čarikova v Belgradu in Sofiji. Ruski poslanik v Carigradu, Čarikov, je pred kratkim na svojem povratku iz Dunaja najprej posetil Belgrad, kjer je ostal par dni in konferiral s srbsko vlado o vprašanju donavsko-jadranske železnice, ki bi bila velikanskega pomena za Srbijo, zlasti pa za trgovske interese. Po poročilih srbskih poluradnih organov „Odjeka“ in „Samouprave“ se ima pričeti s stavbo že v najkrajšem času in sicer po projektu, katerega je Srbija svojačasno napravila sporazumno s turško vlado, ne pa po onem, katerega je hotela Bolgarska. Po odhodu iz Belgrada, odpoval je poslanec Čarikov v Sofijo, kjer je bil v avdijenci pri kralju Ferdinandu. Splošno se domneva, da je bila avdijenca v zvezi z gradnjo donavsko-jadranske železnice. Kaj je bilo sklenjeno, je neznano. Vendar se že sedaj lahko trdi, da bo to vprašanje kmalu rešeno, ker je Čarikov odpoval iz Sofije naravnost v Petrograd, kjer bo, kakor se domneva, konferiral o rezultatih svojih konferenc v Belgradu in Sofiji.

Spominjajte se prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda!

Splošni pregled.

Novi minister železnic je izdal svoj prvi odlok, ki je namenjen vsem železniškim uradom. V svojem odloku povdarja minister, da so železnice trgovsko podjetje in da se mora v tem smislu na njih postopati. Vse zadeve se morajo kolikor mogoče hitro reševati, in se ne smejo zavlačevati cele mesece, kakor doslej, posebno to velja za pritožbe in reklamacije. Vsa poročila morajo biti kratka in jedrnat, treba je opustiti vse pisanje, ki je nepotrebno; vse mora biti poročano in podajano tako, da se bo uradovanje vršilo hitro, brez dolgih zadržkov in brez posebnih formalnosti. Uradniki, ki imajo osebno posla s strankami, se morajo vesti kar najprijazneje in uljudneje. Glede narodnostnih razmer minister ne namerava nikakih posebnih izjem, pač pa zahteva, da se s strankami občuje v njihovem jeziku, kajti železnice in njih uradniki morajo služiti ljudstvu in njegovim interesom. Zato odlok varuje železnice pred germanizatoričnimi nameni, vendar s tem še ni storjeno vse. Nemški listi so kričali, ko je Glombinski postal minister, da bo vpeljal poljščino na galiskih železnicah kot notranji uradni jezik. Glombinski je izjavil, da ni tak nasprotnik Nemcev. Sedaj pišejo slovanski listi, da minister premalo pozna razmere po naših železnicah. Naj bi šel enkrat na Severno Češko in naj bi zahteval po češko vozni listek, ali na Koroško in naj ga zahteva slovensko, pa bo videl uljudnost in prijaznost. Če ne bodo vedeli, da je minister, ga gotovo zapro!

Proti avstrijskim parnikom na Gardskem jezeru je podal protest senator Prosperini, član odseka za železniške plane. V zadnji seji tega odseka se je razvila burna debata glede avstrijskih nakan na Gardskem jezeru. Senator Prosperini je utemeljil svoj protest na italijansko vlado z 23. točko trgovske pogodbe. Vlada še ni zavzela nikakega stališča.

Hujskanje proti madžarski narodnosti smatrajo na Ogrskem vsak članek, ki ni pisan po volji madžarske vlade. S tem hočejo uničiti nemadžarsko časopisje. Urednik nemškega lista v Temešvaru je bil obsojen na dva meseca ječe, ker je v svojem listu prinesel spis o ogrskih narodih in njihovih narodnih razmerah.

Neutralnost Nizozemskega. Poroča se, da bo Francija, ako bo odklonjen predlog francoskega ministra zunanjih zadev, da se skliče posveto vanje glede udrditve Vlisingena, smatrala pogodbo z Belgijo glede neutralnosti kot neveljavno. Tako bi prišlo do tega, da se tudi Nizozemsko proglasi za neutralno in bi bile tudi nje udrbe neutralnega značaja.

Evropske države hite z oboroževanjem na morju. Italija hoče že v šestih mesecih imeti gotove tri dreadnoughte. Enako hoče Francija imeti že v treh letih svoje nove oklopnice, dočim je bilo prej potreba, šest do sedem let predno bi bile gotove.

Mehikanski nemiri se nadaljujejo. Po brzovarnih poročilih se vidi, da so ustaši vzeli mesto San Ilangio. Mehikanske združene čete so imele v zadnjih bojih velike izgube. V bojih pri Galeani so ustaši zmagali in so potisnili vladne čete nazaj.

Korejski princ Čiu-Ponici je izvršil samomor. Odkar so pognali korejskega cesarja s prestola, je živel princ v prognanstvu, njegovo imetje je bilo konfiscirano. Princ je zapustil rusko pismo na cara, v katerem pravi, da se je umoril, ker se ni mogel maščevati nad sovražniki svoje domovine. Ker princ ni znal niti angleško, niti rusko, se vrši preiskava.

Amerikanska vlada je izdala nov zakon glede naseljevanja. Že do sedaj je vlada skoraj vsako leto poostila svoje zakone, da bi omejila izseljevanje v Ameriko. Sedaj je izdala zopet nova določila, ki imajo namen odvrti naval tujih narodov na Ameriko. Odgovornost za osebe bodo imele razne parobrodne družbe, proti katerim se bo strogo postopalo.

Kuga v Charbinu. Okolica mesta Charbina je na 15 vrst okoli zavarovana s policaji, da se s tem zabrani razširjenje epidemije iz kitajskih vasi. Dne 24. t. m. je bilo 1252 oseb v raznih bolnišnicah, med njimi le dva Evropejca. V 24 urah je umrlo 39 oseb. Po nekod umirajo cele vasi, ker ni nikake pomoči. Japonci so v Dalnem razpisali tri premije na dan, ki jih dobe oni, ki prostovoljno pomagajo pri bolnikih in mrličih. Ruska vlada je dovolila, družinam ruskih železničnih uradnikov v Mandžuriji, da smejo oditi v Rusijo, ako može ostanejo na svojem mestu. V Fudjadanu, predmestju Charbina, je pomrlo ali pobegnilo 25.000 ljudi. Ljudstvo beži na vse strani.

DNEVNE VESTI.

Klerikalci in baron Schwarz. Čudno je, da se je vrnil baron Schwarz že včeraj z dopusta. Imel je namreč dopusta za dva meseca, pa je jedva bil mesec dni odsoten. Tudi je bilo že določeno, da bo takoj, ko se vrne, dobil zopet dvomesečni dopust, s katerega pa bi se ne vrnil več. Čujemo da so klerikalci na merodajnih mestih vplivali, da naj baron Schwarz ostane vsaj še tako dolgo, da bodo pri kraju ljubljanske občinske volitve. Baje se klerikalci edinole na barona Schwarz lahko popolnoma zanesejo.

„Zadružna Zveza v Celju“ in „Zveza slovenskih posojilnic“. V zadnjem času se je v slovenskih in nemških časopisih mnogo pisalo o „Zvezi slovenskih posojilnic“. V teh dopisih se je — vseeno, ali hote ali ne hote — zamenjavalo našo „Zadružno Zvezo v Celju“ z „Zvezo slovenskih posojilnic“ ter se je trdilo, kakor da bi bila „Zadružna Zveza v Celju“ na robu propada, da bi se jo moralo razpustiti itd. Dovolimo si vsled tega podati sledeče pojasnilo: „Zadružna Zve-

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetek.

Čutil se je izgubljenega ... Izgubljenega kakor Kandiano! Izgubljenega kakor Roland!

Takrat pa se je sklonil Altieri do njegovega ušesa, ter mu zamrmral s tihim, gorečim glasom:

— Dandolo, jaz ljubim vašo hčer! ...

To je bilo strašno! ... V tem trenutku groze, med hrupom upora, spricho onesveščene deklice, ki je nemara umirala od svoje žalosti, pa ta nepričakovana snubitev! ...

Dandolo je molčal. Toda njegov pogled je bil zgovoren namesto njega.

Altieri je prestregel ta pogled sramu in pokornosti ...

— Dobro, je dejal, spravite svojo hčer na varno. Jaz jamčim za vas ... jamčite vi meni zanjo!

Dandolo se je še vedno obotavljal.

Toda kroginkrog sebe je videl samo pretenje oči in svetlikanje mečev ... In zunaj je besnel vihar vznemirjenega ljudstva ...

Sklonil je glavo in odgovoril zamolklo:

— Jamčim vam za svojo hčer! ...

Altieri je pogledal Leonoro s pogledom, polnim zmago-slavja in nebrzdanega veselja.

Nato je potegnil meč, ter planil na prosto, kričeč z gromovitim glasom:

— Naprej, patriciji beneški! Naprej za naše privilegije!

Kakih sto velikašev mu je sledilo z rjoventjem:

— Smrt upornikom!

To minuto se je Leonori vrnila zavest, in odprla je oči. Zagledala se je v naročju svojega očeta, bledega od strahu, morebiti tudi od groze.

— O moj oče! Moj oče! je zajecjala deklica, spravite me odtod, oh spravite me odtod!

— Da, hčerka moja! ... Idiva ... beživa! ... Ta hiša je prokleta! ...

— Prokleta! Ah, da! ...

— In prokleta je rodbina, ki je prebivala v nji! ...

— Spravite me odtod! je ponavljala Leonora, ne vedoča, kaj govori. Daleč proč ... ah, daleč odtod! ... Oh, kako mi je hudo! ...

Drgetala je. Zobje so ji šklepetali.

Njena lica so bila kakor škrlat, njeno čelo blede, kakor vosek ...

Dandolo jo je z eno roko podpiral, da ni padla.

Korakala je kakor stroj, in njene ustnice opaljene od vročice, so venomer obupno tožile:

— Oh, hudo mi je ... Proč odtod, oče moj. Usmilite se ... proč odtod! ...

In tako je zapuščala to palačo, kamor je stopila par ur poprej s smehljajem na svojem mladem obrazu, ki je žarel v radosti in v s. j. u. zmagujočo lepote!

V tem trenutku pa se je prikazala pred njo Silvija, Rolandova mati ...

Z razmesarjenim srcem ranjena do smrti, je bila pravkar prisostvovala zajetju doža, svojega soproga, kakor je prej prisostvovala zajetju svojega sinu! Silvija, ki je bila z bliskom svojega pogleda pognala petdeset mož nazaj, je hitela zdaj na prosto. Kam jo je gnala blaznost njenega gorja? ...

Silvija je zapazila Leonoro in stekla proti nji.

— Hči! je vzkliknila z glasom, hripavim od ihtenja. Ti si ga bila vredna, ti ... Pojdi z menoj! ... Pojdiva ga maščevati! Maščujva ga skupaj, ali pa skupaj umirava! ...

Leonora jo je nekaj trenutkov gledala z očmi, razširjenimi od obupa, in vsa njena žalost, ki jo je dotle premagovala z brezumno močjo, je zdajci silovito izbruhnila:

— Jaz! ... Vaša hči? ... Jaz? ...

Zdelo se je, da je dogaresa ni slišala. Vsaj razumela je ni, uboga starka mati, ki je bila prepričana, da ves svet občuti njeno trpljenje in da je Leonora — oh, pred vsem Leonora! — pripravljena umreti z njo za sinovo rešitev!

S tistim suhim in piskajočim glasom, ki ga ima človek v izvestnih trenutkih mrzličnih napadov, je prišla Leonora za roko

in povzela:

— Pojdi z menoj, hčerka, da dvigneva narod, ter ga zapodiva nad palačo ... Pojdi z menoj ... čez eno uró ne bo več kamna na kamenu od te zločinske hiše ... otet bo Kandiano, otet Roland, moj sin in tvoj zaročenec! ...

Leonora se je glasno zasmejala, dočim so ji drle debele solze po razpaljenem licu, in z blaznim glasom je kričnila:

— Moj zaročenec? ... Oh! ... Ah, gospa, pojdite vprašat kurtizano Imperijo, katerega žensko je ljubil Roland Kandiano! ...

Zdaj je mati razumela! Leonora je bila zapustila Rolanda!

— Tudi ti! je zamrmrala v hropenju globokega obupa.

Potrho je zamahnila! nato je v preklinjajoči gesti dvignila roke proti nebu. In vsa otrpla in srđita, kričeča brezvezne besede, je odšla navzdol po stopnicah, pod katerimi je rjula nevihta ljudskega upora v svoji največji razbesenosti. Razmršena in strašna kakor angel bolesti in maščevanja se je pojavila med svitom plamenic in med gromom streljanja.

Ko jo je Leonora videla izginiti med valovanjem množice, je iztegnila roke za njo, ter zaklicala iht:

— Mati, mati! Lagala sem! Moje srce je še zmirom njegovo! Počakajte ... saj prihajam za vami! Rešiva ga ... vseeno! ...

Hotela je odhiti za njo.

Toda zmanjkalo ji je moči: onesveščena je padla vznak v naročje svojega očeta, ki je pritekel ravno o pravem času, da jo je mogel prestreči.

Tako so bili vsi tisti, ki jih je tri ure prej družilo veselo slavlje, razkropljeni, poteptani in onesrečeni, kakor smejoč košček gozda, ki ga je opustošil izbruh nepričakovanega hudourja.

VII.

Pot v pekel.

Ko je Roland v spremstvu inkvizitorja odhajal iz doževske dvorane, sta naglo prehodila tri prazne sobe, ki so ležale pred dvorano Desetorice.

Dospela sta v pred dvorano Sveta Desetorice.

Foskari je odprl neka vrata in dejal:

— Stopite tu noter ... v par trenutkih vas pokličemo. Roland se je izprva obotavljal, nato pa je vstopil! ...

(Dalleo)

za v Celju" je registrovana za druga z omejeno zavezo, v kateri je včlanjenih 135 zadrug; tem je "Zadruga Zveza" organizacijska in denarna centrala v svrhu denarne spornave med članicami ter njihova revizijska oblast. — "Zveza slovenskih posojilnic" je pa posebno društvo, ki poseduje hišo v Celju, in obratuje takozvano "Zvezno tiskarno" in "Zvezno trgovino" v Celju. — Ta zveza slovenskih posojilnic je navadno gospodarsko podjetje, je popolnoma samostojna in ima, kakor vsako društvo, svoj poseben odbor. "Zadruga Zveza v Celju" in "Zveza slovenskih posojilnic v Celju" ste torej popolnoma ločeni gospodarski napravi in se jih ne sme zamenjavati, akoravno je zamenjava zelo lahko mogoča, kajti "Zveza slovenskih posojilnic" je do leta 1905. opravljala posle sedanjih združenih zvez, obenem je bila lastnica takozvane zvezne tiskarne in zvezne trgovine v Celju. Leta 1905. pa je prevzela vse zadrugne posle na novo ustanovljena "Zadruga Zveza v Celju". Stara firma "Zveza slovenskih posojilnic" obstoji od leta 1905. naprej samo še za Zvezno tiskarno in Zvezno trgovino in nima danes z Zadrugo Zvezo v Celju čisto ničesar opraviti. Sicer so pa po naših informacijah tudi vznemirjajoča poročila glede Zveze slovenskih posojilnic neresnična in izvirajo le iz strankarskih nagibov. — Zadruga Zveza v Celju, reg. zadr. z om. zav.

Radur se ti gorenjska stran, Lampe bo zidal elektrarno! Z Gorenjskega se poroča, da si grade kmetje ob Savi, ki imajo še kak mlin in vodno pravico ob Savi, — zlate gradove, odkar so zvedeli, da bo dr. Lampe pokupil vse vodne pravice in zgradil velikansko elektrarno, da bo lahko imel vsak kmet električno razsvetljavo za par krajcarjev celo v svojem — govejem hlevu! Naivni ljudje si pripovedujejo o dobrotah te naprave kakor jim jih mladi puhloglavci kaplani natvezujejo. In isto dobroto pojo jim ti streberji glede 10 milijonskega posojila. Nad Kranjem in nižje Kranja so pa razsodni in pametni ljudje, ki prorokujejo zaslepljenemu kmetu polom, če bodo v deželni odbor gospodarili taki ljudje kot je mali dnhovni možič dr. Lampe, dr. Susteršič in plemeniti možakar Suklje. Kmetiskim poslancem pa se bo tudi kmalu zablikalo v glavi, ko bodo imeli na svoji vesti krizo v deželni blagajni!

Šteparije pri ljudskem štetju delajo vladi že preglavice. Nemški in laški "števniki komisariji" bodo to pot pripomogli, da se bode to štetje še enkrat pregledalo in — šteparije odpravile. K temu je pripomogel seveda v prvi vrsti nastop čeških poslancev v parlamentu in zlasti govor dr. Kramarja, ki je vladno tako napadel, da ji bo še dolgo po ušesih brenčalo. Nacini kakor so Nemci in Lahi proti slovenskemu prebivalstvu pri tem štetju nastopali, je označil dr. Kramar za — javno goljufijo! In tega očitka vlada ni mogla kar molče požreti!

Na naslov poštne uprave. Nekateri poštarji in poštarice v ljubljanski okolici in po deželi prakticirajo tako, da pridružujejo napredne liste s tem, da jih najprej sami preberijo, potem pa ali še le drug dan odpošljejo, ali pa celo v koš vržejo. To so večinoma takozvani klerikalni ljudje. Ker je

pošta javen urad in ima od države plačane organe zato, da izpolnjuje svojo službo nepristransko in vestno, opozarjamo pošto upravo da skrbi za točnost in red, inace bomo poiskali odpomoči — drugod!

Napredno politično in gospodarsko društvo za Kolodvorski in Št. Petrski okraj vabi na shod, ki bo v nedeljo, dne 29. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih hotela "Štrkelj". Na shodu poročata deželni odbornik dr. Tavčar in deželni poslanec dr. Triller. Somišljeniki in člani društva vsi na shod!

Delavnice drž. železnice. To pomlad se ima v Spodnji Šiški pričeti z železničnimi delavnicami. S temi delavnicami se naseli začetkom nad tisoč ljudi, ki bodo notri uposleni; večina strojnih ključarjev, kovačev, tesarjev in drugih kategorij. Ker ni dobiti v Ljubljani delavskih stanovanj, delavskih hiš se pa do zdaj še ni nič zgradilo, se bodo ti obrtni delavci nastanili seveda večinoma po Spod. in Zgornji Šiški in v obližju. Kakor je opaziti, se pa s pripravami za zgradbo železnični upravi še nič ne mudi, in bo treba skoro ponovno podrezati da se naprava pospeši.

Tovarna Leykam - Josefstal v Vevčah je 25. tm. odpravila svojo železnico od Vevč do Zaloga s primerno slovesnostjo. Ta dan je šla prva lokomotiva s tenderjem po novem tiru navedene proge brez vsakega nedostatka. Tir bo služil seveda samo za prevoz tovarniških izdelkov.

Tržaško pismo. Poročajo nam iz Trsta: Hotel Balkan, obenem tudi slovenski "Narodni Dom" je postal menda nekako zavetišče vseh brezposelnih italijanskih uslužbencev. Skoraj vsi uslužbenci so zagrnjeni Italijani, katere se le težko prisili, da govorijo slovenski. Koliko slovenskih delavcev je v Trstu brez posla, ki bi gotovo radi stopili v službo, ali sedanji najemnik jih odločno odklanja in sprejme rajše Italijane. Čudno se nam zdi, da more slovenska tržaška gospoda mirno prenašati te naravnost škandalozne razmere v hotelu Balkanu, ko vendar že vsakega tržaškega delavca boli srce, ko prestopi prag narodnega zbirališča Slovencev in vidi, da gospodarijo tukaj Italijani.

Nakup konj za vojaštvo. Skupno vojaško ministrstvo je sklenilo, da v prihodnje kolikor le mogoče za vojaštvo potrebnih konj nakupi pri konjerejih samih in ne pri prekupcih. Taki konji se pa ne bodo nakupovali samo spomladi in jeseni v za to posebno določenih krajih, ampak tudi med letom v onih krajih, kjer se nahajajo, torej pri konjerejih samih. Za Kranjsko hodi za nakup v poštven nakupovalna komisija za remonte št. 8. v Mariboru. Tej je treba naznaniti, koliko, kje in kakšne konje ima kdo na prodaj. Pripomni se, da bo ta komisija kupovala konje za ježo, za lahko kakor tudi za težko vožnjo.

"Domovini" je darovala družba nar. naprednih volilcev šentpeterskega in kolodvorskega okraja v gostilni g. Bončarja na Sv. Petra c. na predlog g. Šaplje in g. posl. Turka 30 K., od ktere svote je podaril g. poslanec Turk sam 10 K. Naj bi ta velikodušen dar našel mnogo posnemanja.

V. emisija delnic Jadranske Banke v Trstu. Kakor se nam poroča, je zanimanje za novo emisijo delnic Ja-

dranske banke tako veliko, da se zamoze že danes z gotovostjo računati s tem, da bode tudi takrat na subskripcijo izložen znesek prepisan. Delnice Jadranske banke so notirane na tržaški borzi in je preskočil njih kurz v zadnjem času na K 440 do K 450. Še to leto bodejo delnice Jadranske banke notirane tudi na dunajski in praški borzi, kjer se že danes pojavlja zanimanje za ta naš za nalaganje denarja zelo ugodni papir. Opozarjamo ponovno na današnji inersat glede nove emisije kakor tudi na to, da odvarja Jadranska banka ravnokar svojo filialko v Ljubljani s čimur bode v znatni meri razširila svoj dosednji delokrog.

Utonil. Kakor nam poročajo iz Potojine, je odšel pred par dnevi 4 letni posestnikov sin Anton Vodopivec iz Sela pri Št. Petru pred nekaj lužo, ki se nahaja kakih 200 korakov od očetovske hiše, kjer so se igrali otroci. Ker pa je otrok odšel predaleč na led, je zašel v luknjo pod led, kjer je utonil. Navzoči otroci, ki so bili vsi manj kakor 10 let stari, mu niso mogli priskočiti na pomoč, ampak so poklicali njegovega očeta, ki je pa na svojo veliko žalost potegnil iz vode že mrtvega otroka.

Občni zbor kamniške podružnice slov. planinskega društva se vrši dne 9. februarja t. l. ob pol osmi uri zvečer v dvorani "Društvenega doma" v Kamniku z običajnim vspešnim.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Cerklje-Čatež priredi v nedeljo, dne 5. febr. 1911 na "Griču" v gostilni g. Slavka Kalina veselic s srečolovom in plesom. Vstopnina prosta. Začetek ob 4 uri popoldne.

Sokolski telovadni odsek v Mostah vlnudno vabi na veliko veselico pod naslovom Sokolski večer ki bo dne 2. svečana 1911 v restavracijskih prostorih brata Predoviča (podomače pri Miškotu). Vzporod: 1. Koncertni komadi "Tamburaškega zbora". 2. Ob 6. uri zvečer: "Brat Sokol". 3. Ples in prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 60 v za osebo, otroci prosti. Ker je čisti dohodek namenjen za nabavo telovadnega orodja se preplačila hvaležno sprejemajo. Za odsek: O d b o r.

Telovadno društvo "Sokol" na Vrhniki priredi v nedeljo, dne 5. svečana t. l. društveno maškardo pod naslovom "Preporod na ljubljanskem barju". Zanimanje za to Maškardo je na Vrhniki in v okolici prav razveseljujoče. Vrhniki Sokol v resnici deluje v to, da si pridobi vse sloje. Zaveda se dobro svojih dolžnosti z delom in sme se ga prištevati k boljšim, delavnim društvom. Po leti Vrhniki Sokol ne manjka na nobenem manjšem ali večjem izletu. Povsod nastopa v kroju v primerem številu, povsod sodeluje pri telovadbi v častnem številu. In to je dokaz da so bratje člani zavedni Sokoli in bratje telovadci pridni. Društvo je torej na zdravi podlagi: dela telesno, dela duševno. Po zimi, ko ni javnih nastopov, prireja gledališke predstave in če priredi konec zimske sezone svojo društveno maškardo, kjer naj se zabava v bratski slogi vsi, ki posetijo to prireditev, mu damo prav! Sokol pričakuje, da bodo obiskali to prireditev vsi Vrhnikičane in okoličani brez razlike, da se tako skupno veselimo pod streho demokratizma in občudujemo preporod na ljubljanskem barju. O po-

drobnejših stvareh bomo še pisali. Na zdar!

Sokol v Krškem ima svoj ples, kakor smo že poročali v sredo, dne 1. febr. Na plesu bi morala igrati znana godba "Raj", iz Slov. Gradca. Ker se je pa ta godba po pretepu v Volšpergu na Koroškem razšla, naročil je krški Sokol vojaško godbo 53. pešp. iz Zagreba. Ples bo v novi Sokolski dvorani.

Veliki lovski ples. Veliko se ugiblje in govori o predmetni prireditvi, ki nima samo mnogo prijateljev marveč tudi nasprotnikov. Toda naj so to prijatelji ali ne, vsi so prepričani, da bode to ena najlepših in najsimpatičnejših predpustnih zabav v našem mestu. So nekateri, ki bi najraje odrekli pravico, slovenskemu lovskemu društvu do te prireditve, češ, da so s tem oškodovana druga društva na svojih prireditvah. Nikdar ni imelo lovsko društvo najmanjšega namena komu škodovati, pač pa stremi za tem, da povzdigne in organizira slovensko lovstvo, ter deluje v soglasju z drugimi korporacijami na splošno nega narodnega in gospodarskega razvoja slovenskih pokrajin. Pozicija, katero zavzema lov v narodnem gospodarstvu kulturno in gospodarsko najvišje stoječih narodov n. pr. Čehov, nam je dokaz, da je ravno lov važna institucija na polju narodne ekonomije. Če med nami Slovenci lov dosega, da ni imel toliko pomena, si je zato ravno slov. lovsko društvo stavilo ne ravno lahko nalogo povzdigniti ga na tako stopnjo, da bodo dohodki iz njega tvorili močan faktor v našem javnem gospodarstvu. Da pa more vršiti društvo to važno nalogo mora pa tudi imeti oporo pri našem občinstvu ter ga za to zainteresirati. Tudi to je eden izmed vzrokov, da se prireja letos lovski ples, katerega bode gotovo vsakdo posestil, komur je na prosperanju slov. lovskega društva. Torej pridite vsi, ki se za lov interesirate in ki vam je na tem, da se zopet enkrat pošteno in neprisiljeno pozabavate na ti velikolepni predpustni prireditvi.

Trgovski plesni venček. Opozarjamo vnovič gg. člane in prijatelje društva, da priredi plesni odsek slov. trg. društva "Merkur" dne 4. februarja v veliki dvorani Narodnega doma plesni venček, čegar čisti dobiček je namenjen dobredelnim napravam društva. Pri plesnem venčku bode svirala slavna "Slovenska Filharmonija". Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vabila so se že razposlala; ker je pa mogoče, da se je kdo prezrl, prosimo dotičnike, da nam oprostite, ter naj zahtevajo vabila od društva. Vstopnice se dobe pri sledečih tvrdkah: Gričar in Mejac, I. Samec V. Petričiča nasl. ter I. Kostevc. Plesni odbor se pridno pripravlja, ter bode storil vse, da bo tudi ta prireditev lepo uspela, kakor vse dosedanje, ki jih je "Merkur" priredil.

K umoru na Grosupljem.

Nove posameznosti.

K našemu včerajšnjemu poročilu o umoru Tomaža Aichholzerja, postajenačelnika na Grosupljem, pribčujemo še naslednje posameznosti, ki deloma pa spopolnjujejo naše prvo poročilo: Pred vsem moramo omeniti, da g. Valentinič ne vodi sam trgovine v svojem gradiču Brinju, nego jo je oddal v najem gospodični

Apoloniji Mežnar, ki pa je bila kritičnega večera v Ljubljani,

radi česar je bilo izključeno, da bi hotela iti fanta Janežič in Valentinič ter pok. Aichholzer trkati na njeno okno.

Najbrže o trkanju na kako okno sploh ni bilo govora med fantoma in pok. Aichholzerjem. Kako je pa prišlo do prepira in zakaj je Janežič

udaril pok. Aichholzerja s planko po glavi in ga potem še v vodo vrgel.

Aichholzer namreč ni sam skočil v vodo, nego ga je Janežič potem, ko ga je udaril s planko, vrgel v vodo, ker sam gotovo ne bi skočil Aichholzer v vodo in po njej bežal, ker bi mu bilo mnogo pripravnije bežati po cesti. Janežiču je pri tem gotovo pomagala tudi njegov prijatelj, ki noče o dogodku ničesar vedeti, ali so ga orožniki — kakor smo že včeraj poročali — vseeno izročili deželnemu sodišču, ker ravno njegovo molčanje vznjuba sum, da ni bil samo mirni gledalec.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Mornarični program.

Budimpešta, 28. januarja. Vsi ogrski politični krogi se obširno pečajo z velikanskim letošnjim mornaričnim programom. Opozicijske stranke se ostro pritožujejo, da je mornarični program vsako leto večji. Vladni krogi sami priznavajo, da je program v resnici zelo velik in da ogrski delegati pri ekspoziciji admiral Montecuccolija gotovo niso dobili najboljši utis.

Budimpešta, 28. januarja. Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary se je izrazil, da je čisto gotovo, da bo ogrska zbornica votirala mornarični program. Povdarjal je, da avstrijsko-ogrsko mornarica potrebuje velikih sredstev, če se hoče dostojno razviti. Gradnja novih ladij pa je velikega pomena tudi za ogrsko industrijo, kajti gotovo je, da bo veliko del odpadlo na ogrske industrijalce.

Metropolit Szepticki na Dunaju. Dunaj, 28. januarja. Grško-katoliški metropolit Szepticki iz Lvova se že dva dni mudi na Dunaju. Splošno se domneva, da je njegov prihod v zvezi z novimi pogajanjmi med Rusini in Poljaki.

Nova pogajanja med Rusini in Poljaki.

Dunaj, 28. januarja. Rusinski poslanci so že predložili ministrskemu predsedniku baronu Bienerthu predloge, na podlagi katerih so pripravljene k novim pogajanjem s Poljaki. Rusini zahtevajo, da se po novem volilnem zakoniku za galski deželni zbor razdeli primerno število mandator za Rusine in obenem ustanovi popolno rusinsko vseučilišče.

Crofi Spanocchi odide.

Petrograd, 28. januarja. Dosedanji avstrijski vojni ataše na ruskem dvoru grof Spanocchi zapusti svoje mesto. Njegovim naslednikom je že imenovan stotnik princ Hohenlohe. Kakor znano je bil grof Spanocchi jako kompromitiran pri aferi grofa Ungern-Sternberga.

Operna kriza na slovenskem odru.

Pred nekaj dnevi je čutilo ravnateljstvo slovenskega gledališča potrebo, razpravljati v Slov. Narodu o bližajoči se krizi slovenske opere in izrazilo pri tem sklep, da se bodo vršile v Ljubljani v prihodnji seziji le operete in drame, kot opera pa bode gostovalo osobje Zemalj. kralj. kazališča iz Zagreba. Ako se ta ideja uresniči, pomeni to konec slovenske opere. Res, da je naše občinstvo nad vse antimusikalčno, nima smisla za lepo glasbo temveč le za neslane opazke v operetah, da bi bilo pa napram tej napravi, popolnoma apatično in ne zgenilo z mezinčcem, dvomim. Ne rečem, da vsebujejo nekatere operete samo neslanosti, tudi marsikaj lepih točk je med njimi, a vendar, ako se hoče poglobiti človek v smisel glasbe same, tega nikdar ne more storiti tako v operetah kakor v operi, kje izraža godba najfinejša in najburnejša odigravanja duše. Kaj nam ostane, ako izgubimo opero? Drama stoji pri nas že itak ob robu propada, burko posejajo enkrat nižji sloji, klasičnih iger sploh ni, vse to se odigrava pri praznih sedežih in ljudstvo je nezadovoljno ko zapuška dvorano. Opereta ugaja še, a koliko časa bode to? Poglejmo na dejstva. Vsako gledališče je zavod, ki ima nalogo gojiti umetnost, brez ozira na dobičkonosnost, kajti z dobičkom v podobni denarja, je umetnost vedno navskriž. In tudi, če se ima gledališče za kulturni zavod, potem se mora gledati v prvi vrsti na ta pomen in potem šele na dobiček.

Zakaj so pa gledališča deželna, mestna itd. Te korporacije naj skrbijo zanj v tem oziru, da izpolnjujejo svoj namen, sicer je bolje da se zapro, kajti stvar ki ne odgovarja svojim ciljem in stremljenjem, ni vredna eksistence. Gledališče je kulturni zavod, postavljen gledališki umetnosti in temu naj tudi velja. Kar se tiče umetnosti na odru, pride po mojem skromnem mnenju le drama in opera v poštev. Le pri teh dveh, more pokazati umetnik svojo dušo, pokazati svojo zmožnost in plod svojih dolgih študij. In ljudje, ki posejajo gledališče radi umetnosti, zahajajo tudi le k tem predstavam. Za ljudi pa, ki se radi smejejo in čutijo neslane burke, naj se postavi boseben orfje kar lahko gledajo umetnost posebne vrste umetnikov.

Slovenci bi imeli lahko svojo popolno opero, tako, da nam ne bi bilo treba iskati tujih močij. Kakor se mora rastlino vzgojiti, tako se mora vzgojiti tudi umetnik. Iz samega sebe se vzgajajo le velikani in teh je med tisočero milijonov komaj eden. Naraščaja za opero kakor tudi za dramo imamo Slovenci dovolj, da lahko rečemo toliko, da bi ga lahko posojali drugim narodom. Sveiozne mojstre kakor: Naval, Nigri nova, Koroščeva, Betetto, Borštink in soproga, Kašman, Trtnik — vse te smo imeli, zakaj ne bi imeli tudi tem primerne naraščaja. Res, da smo izgubili te mojstre, a ostali so vseeno naši, vsaj po srcu in krvi. Ravateljstvo izraža misel, da se bliža posebno tenorska in basovska kriza. Tega pri nas ni opaziti, posebno, če bi se hotelo ravnateljstvo malo po-

brigati za slovenski naraščaj. Ravno ta dva glasova sta najbolj zastopana med našimi pevci, nasprotno pa nam primanjkuje baritonov in altov. Seveda je treba umetnika šele narediti, kajti zrel ni padel še nihče iz nebes in nam Slovincem sploh le malo iz nebes pride. Solati je treba material, da nam ostane in privabiti ga je treba k sebi, ne pa ga odvrčati kot je to pri nas napravil domačinom vedna navada. Misel, da domačin ne more ustvariti kake stvari tako kot tujec, je pri nas tako globoko vkoreninjena, da mislijo gotovi ljudje, da je to sploh izključeno. Tudi na našem odru so vedno kalamitete z tenoristi, ki niti kot sekundar-solist ne morejo izvrševati svojih nalog, ki ne morejo obvladati našega jezika in pa sploh nimajo materiala za opero. Med domačimi pevci, v kolikor jih poznam jaz, je mnogo takih, ki bi z pravo lahko obvladali te partije, da, iz katerih bi se dalo narediti kdaj svetovne tenoriste. Na tem polju je iskati naraščaja in ne boste se motili. Pri tem pride pa še to v poštev, da so domače moči vedno cenejše kot tuje. Seveda se ne sme misliti, da bode šel solist za 100 kron gaže, met tem ko imajo nekateri koristi, ki so brez študij, po 80 do 90 K. Isto zadene tudi glede soprane. Tudi v tem so pokazale naše pevke, da se kosajo lahko z drugim materialom, da ga tudi lahko nadkriljujejo, če bi imele le malo prakse na odru. Vsako leto nam poda Glasbena Matica na svojih javnih produkcijah pregled čez pevski material Slovencev. Jaz mislim, da se lanski soprani lahko kosajo v marsičem z

gledališkimi, da jih dosežajo, nam je dokazala g. Föderbergova. V mladih močeh se mora vzgojiti čut do gledališke umetnosti, navaditi ga je treba na umetnost kot na poklic ne na šport. Tudi med bivšim moškim in sedanjim ženskim (sedanji moški žal ne more priti v poštev) zborom naše-gledišča imamo material, ki bi z lahkoto zadoščal malim partijam, bodisi v operi kakor tudi eventualno v opereti. Med soprani je opaziti večkrat visoke, čiste glasove, ki nadkriljujejo solistke, med bivšimi tenorji in l. basi so bili pevci, ki prekašajo marsikatera naše soliste. Zakaj bi se ti ljudje ne izvezbali?

Veliko napako ima naše gledališče v ravnateljstvu. Mnogo se je grajalo, še več hvalilo v tem oziru in morda se bode imeli predbacivalo, da sem prišel na osebnosti, a držim se izključno dejstev, o katerih je prepričan vsak član naše opere in bodisi, da mu angažma škodi ali pa nosi do biček. Kot gledališki ravnatelj je mogoče po mojem mnenju za dosego umetnosti izključno le bivši igralec, nikakor pa kdo drug. Naš sedanji ravnatelj, pravijo, da je dober, nikakor ni dorasel svoji nalogi, to pokaže vsako leto pri angažiranju opernih močij. Kakor druga leta, tako je angažiral tudi letos on operne soliste, in človek, ki nima pojma o glasbi, angažira onega, ki mu bolj imponira po svoji bahavosti. Vsi naši dosedanji tenorji niso bili vredni piškavega oreha, kar mi mora pritrčiti vsakdo. Imena: Motelj, Kadeřábek, Waszmüt nam ostanejo vedno v spominu. O Nevolu sploh ne govorim. Tudi med basisti je ista. Redke izjeme, kakor

Križaj, Bukšek, Peršel ne morejo rešiti opere, ki jo podirajo drugi, če tudi le morda z jedno samo frazo. Patočka, Vlček in sedaj Rasberger, ta imena nam pričajo ne o nezmogljivosti solistov, temveč oni ravnatelja, ki angažira take ljudi. Kakor se čuje niso imeli letošnji solisti nobene sprejemne izkušnje, nasprotno, pa se je preizkušalo po g. prof. Reinerju letos vse koriste in koristke in sicer tudi one, ki so že po 5 do 10 let pri slovenskem odru. Ali ni to ironija?

Poizkusinaj se z domačim materialom, morda potem ne bode treba biti v vednih skrbih z zmožnostmi in obstojem naše opere. Tudi marsikaj si lahko ravnateljstvo prihrani s tem, vzbudi pa tudi željo v mladih močeh, postati enkrat v resnici nekaj in v tem tekmovanju gotovo opera ne bode pešala. Vsaj moralno nikdar ne. Z gostovanjem zagrebške opere, katero bode zvezano gotovo tudi z ogromnimi stroški ne bomo zadovoljni, ker nam bo ista premalokedaj na razpolago. Med tem otvori nemško gledališče svojo opero in ljudje, ki jim je res nekaj na umetnosti ne bodo hodili k slovenskim operetam. Kakor enkrat pa odpade slovenska opera, je pokopana in dvomim, da bi se dvignila še kdaj. Z njo pa pade vsa umetnost, ki jo še imamo, drama je že itak na robu propada, in potem je bolje, da se gledališče zapre in naredi kak orfej, ki bode služil le v zabavo pohotnim starcem ne pa umetnoželjnemu občinstvu v naslado. To je moje mnenje, morda ve kdo tudi za boljše sredstvo.

Pred splošno visokošolsko dilaško stavko.

Dunaj, 28. januarja. Včeraj se je vršil v Krakovu velik shod naprednih in socialističnih visokošolcev, na katerem so akademiki odločno protestirali proti relegiranju krakovskih visokošolcev, ki so preprečili predavanja dr. Cimermana. Vsled tega so bili namreč 3 dijaki relegirani, nad 200 pa jih je dobilo consilium abeundi. Posebna deputacija je izročila rektorju spomenico, v kateri zahteva, da senat takoj preklic obsodbe, kajti v nasprotjem slučaju prično dijaki že v ponedeljek z visokošolsko stavko. Napredni akademiki v Lvovu so se že izrazili solidarni s krakovskimi tovariši. Ob enem je odšla posebna deputacija krakovskih vseučilišnikov na Dunaj in v Prago, da se razgovori s slovenskimi in nemškimi dijaki glede splošne visokošolske stavke v Avstriji.

Pomnoženo črnomoško brodovje.

Petrograd, 28. januarja. Prihodnje dni bo predložena dumi posebna predloga za dovolitev posebnega kredita v svrhu pomnožitve ruskega črnomoškega brodovja. Država zahteva zato 250 milijonov rubljev kredita. S tem denarjem se bo zgradilo več novih bojnih ladij in par novih ladje-delnice.

Vstaja v Arabiji.

Carigrad, 28. januarja. Turčija pošilja dan za dnevom nove čete v Arabijo. Vest, da namerava turška vlada podeliti Jemenu avtonomijo, je neresnična. "Igdam" namreč poroča, da se je vlada izrazila, da hoče najprej Arabcem pokazati moč turške države in s silo zatreti upor.

Carinska vojna med Bolgarsko in Turčijo.

Sofija, 28. januarja. Danes ob 6. uri popoldne je izgubila bolgarsko-turška carinska pogodba svojo veljavo. Ker se Turčija odločno brani ugoditi zahtevam Bolgarije, je vsled tega že nastala med obema državama carinska vojna.

Položaj na Portugalskem.

Lizbona, 28. januarja. Portugalski zunanji minister Machado je izjavil, da je država popolnoma mirna; položaj je vedno boljši. Čez tri dni bo vlada že izdelala zakonsko osnovo glede popolne ločitve cerkve od države.

Razne vesti.

* **Zlat dež.** To se redkokdaj zgodi. V Ljubljani kaj takega še nismo doživeli. Doživeli so pa to kajpada v New Yorku. Zadnjič je bilo na eni najživahnejših cest v New Yorku raztresenih po tleh celih 50.000 dolarjev. Seveda jih ni nikdo raztresel iz prevelike prijaznosti, kajti tako radodarni niso niti ameriški milijonarji. Zgodila se je neznoga: denar so nameravali prepeljati v zakladnico, na poti pa je voz zadel ob voz cestne železnice in denar je šel po tleh. Policaji so brž obstopili dolarje, ki so jih potem naložili na drug voz. Pravijo, da se ni izgubil niti en dolar.

* **Svatba nad oblaki.** Ta nena- vadna reč se je zgodila — kje drugje, seveda kot v Ameriki, v zrakoplovu 800 metrov nad zemeljsko površino. Neki mladi par se je poročil nad oblaki. Tako se jima je dopadlo tam, da sta plavala še celih 35 milj po zraku. Spustila sta se na zemljo šele, ko jima je začelo kruliti v želodcu in sta se napolila v hotel na pojedino. — O, srečna Amerika! O, srečni mladi par!

* **Budimpešta šteje po zadnjem ljudskem štetju 681.600 prebivalcev,** za 147.400 več nego pred desetimi leti.

* **Tako izgineva slava sveta.** Iz Lisabone poročajo, da bo portugalska vlada ekvipaže prejšnje kraljevske rodbine prodala na javni dražbi. Povabila bo na dražbo vse velike inozemske muzeje. Če pa muzejem ne bo mar za tiste kočije, se zna zgoditi, da jih bodo pokupili fижakarji in potem se bodo v nekdanjih kraljevih kočijah po Lisaboni vozili plebejci. — Tako izgineva slava sveta.

* **Grozne številke iz Rusije.** Ruski pisatelj Ventin objavlja statistiko političnih obsodb od dne 17. oktobra 1905. do 17. oktobra 1910. V teh petih letih je bilo na Ruskem obsojenih zaradi političnih deliktov 37.620 civilnih in vojaških oseb. Med temi je bilo obsojenih 5735 oseb na smrt in 3015 jih je tudi res bilo obešenih, ostali so bili pomiloščeni. V Sibirijo je romalo 8640 političnih zločincev. Ostali so bili obsojeni v ječo.

* **Hagenbeckovi projekti.** V Hagenbekovem zverinjaku v Stellingenu blizu Hamburga se je posrečilo križati azijsko žival z evropsko kravo. Nova žival, ki je nastala iz tega križanja, utegne biti še velikega pomena za kmetijstvo. Žival je večja

od naše krave, doseže težo 1500 kg in kar je najbolj važno, je to, da je podedovala od azijskega očeta občutljivost za živinske bolezni. Hagenbeck je dobil od 30 mest naročila, naj jim preskrbi take živali. Med temi je 7 nemških, 3 angleške, 2 ruski, 2 japonski mesti, nadalje Peking, Bruselj, Milan, Meksiko in druga. V severnem delu severnoamerikanske države Texas namerava napraviti na prostoru 10.000 ha velikanski park, v katerem bodo vse živali sveta. Po projektu je treba vzidati 200 milijonov kron. Seveda bo to velikanska privlačna sila in morda nastane tam še veliko mesto.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: **Milan Plut.**

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Brez posebnega obvestila.

Globoko potrtem srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna soproga, oz. mati, sestra in teta, gospa

Katarina Sitar

danes ob 3. uri zjutraj v 59. letu svoje dobe mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb nepozabne rajnice bo v nedeljo, dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Martinova cesta 21 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Nepozabno pokojnico priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, 28. januarja 1911.

Žalujoči ostali

I. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšo sredstvo 5 kg franco K 4.—.

Br. Noyakovič, Ljubljana.

Kupujte „JU TRO“. Izvod samo 4 vinarje.

Mali oglasi.

Spretne šivilje in učenke se sprejme v Zatiški ulici št. 1. 50/3—1

Trajna eksistena. Visok zaslužek se nudi zastopnikom, trgovcem in dobro vpeljanim potnikom z razpečavo brez konkurenčnega predmeta v mestih in na deželi Kranjske, Štajerske, Koroške in Primorske. Stvar se rabi v sleherni hiši. (Za drug predmet se sprejme v imenovanih deželah tudi več krošnjarjev.) Ponudbe pod „Kapital 40—100 K“ na inseratni oddelek „Jutra“. 58/1—1

Nerabljen nočna sretitka (Ampel) se ceno proda, Poljanska cesta št. 13., pritličje na levo. 59/1—1

Stanovanje z eno sobo in kuhinjo išče mirna oseba za maj. Ponudbe sprejema inseratni oddelek „Jutra“. 61/1—1

Stanovanje z dvema sobama in kuhinjo išče zunanja stranka za maj. — Ponudbe pod „Tujec“ na inseratni oddelek „Jutra“. 52

Kontoristinja, večja slovenske in nemške korespondence, kakor tudi stenografije in strojeopisja, želi premeniti mesto. Gre tudi na deželo. Cenjene ponudbe se prosijo pod šifro „19 T“ na inseratni oddelek „Jutra“. 55/6—1

Marljivega učeneja sprejme Josip Pospišil, stavbeni in ornamentalni kleparski mojster v Ljubljani, Zaloška cesta 6. 45 3—1

Stanovanje z eno sobo, kuhinjo ter drugimi pritlikinami se takoj odda v Rožni dolini št. 239. 46/5—1

Damska žalna in modna krila najnovejšega kroja od 5 K naprej. Samo v konfekciji A. Lukič, Pred Škofijo 19. 10—2

10 zapovedi

za zdravje in 10 zapovedi za kmetovalca, vsake posebej tiskane, dobi vsak človek zastoj v lekarni Trnkoczy z raven rotovža v Ljubljani. V tej lekarni se tudi oddajo zdravila p. n. članom okr. bol. blagajne v Ljubljani, bol. zavodu c. kr. tob. tovarne v Ljubljani in bol. blagajne južne železnice.

Mirnski premog.

Premog iz Mirne na Dolenjskem

je brezizjemno za vsako varčno gospodinjstvo izvrstno gorivo, ker pogori brez vsacega nadležnega duha, vsebuje jako malo žvepla ter nikakih neizgorljivih snovij (kamna).

Prodaja se na dom postavljen v večjih množinah 50 kg K 1.—, pri manjšem odjemu: 50 kg K 1.10. — Cel vagon: K 160.— loko Ljubljana. — Glavna zaloga:

H. RICHTER, Ljubljana, Cojzova cesta šte. 1.

Naročila se sprejemajo v podružnici g. Iv. Jelačina, Cojzova cesta šte. 1.

Ustanovljena leta 1818.

Ustanovljena leta 1818.

Pivovarna Mengeš

JULIUS STARE

Zaloga v Ljubljani Metelkova ulica 19.

Telefon št. 248.

priporoča svoje izborni vležano

marčno, dvojno marčno in bavarsko

:: pivo v sodčkih in steklenicah. ::

V. emisija delnic Jadranske banke v Trstu.

VABILO NA SUBSKRIBICIJO.

V preteklem letu je izvršil upravni svet Jadranske banke v Trstu le deloma sklep obnove zboru z dne 14. marca 1909 s tem, da je izdal 2500 delnic à K 400.— t. j. K 1.000.000.— nom. in povišal na ta način delniško glavnico našega zavoda na K 4.000.000.— Tozadevna subskripcija je imela tak uspeh, da ni bilo niti mogoče zadovoljiti vseh subskribentov. Razvoj poslov Jadranske banke v preteklem letu je napotil upravni svet, da je sklenil v seji dne 28. decembra 1910, povišati v smislu pooblaščenja navedenega obnove zboru delniško glavnico za nadaljna dva milijona kron in izdati v to svrhu

5000 delnic à K 400.— t. j. K 2.000.000.— nom.

po nižje navedenih pogojih.

Z izvršitvijo tega sklepa se bo povišala delniška glavnica našega zavoda na K 6.000.000.—, tako, da bo postala Jadranska banka največji avstrijski jugoslovanski bančni zavod. Bilančni uspeh preteklega leta odgovarja percentualno uspehom prejšnjih let, v kljub temu, da je bil četrti milijon šele od 1. junija 1910 zavodu na razpolago. Zato namerava upravni svet predlagati obnovo zboru izplačanje zopet iste, t. j. 6%—ne dividende za preteklo leto in dotirati z večjim zneskom rezervne fond, kateri bi se na ta način, vpoštevanje ažijo nove emisije kmalu povišali. Tudi ni izključeno, da bo obnovo zboru na bilančni rezultat, zahteval povišanje dividende. V zadnji seji upravnega sveta se je sklenilo tudi, zahtevati od vlade dovoljenje za nadaljno povišanje delniške glavnice do zneska K 12.000.000.— in spremeniti v tem smislu pravila Jadranske banke.

Za V. emisijo delnic Jadranske banke v Trstu veljajo sledeči pogoji:

a) Imetelji delnic prejšnjih emisij imajo pravico prvenstva (opcije) in sicer so upravičeni, zahtevati na podlagi vsakih 2 delnic 1 delnico nove emisije po kurzu K 425.— za delnico; b) delnice katere eventualno vsled neizvršitve opcijske pravice preostanejo, so narazpolago novim subskribentom tudi imeteljem starih delnic, v kolikor bi podpisali večje število delnic, nego jim na podlagi opcije pripada, po kurzu 445.— za delnico.

Prijave za nove delnice se sprejemajo do 15. februarja 1911 in je treba vplačati za vsako podpisano delnico takoj pri subskripciji K 200.— kot prvi obrok in ob enem kavejjo, ostanek pa — vpoštevanje svoječasno položeno kavejjo — po repartitiji delnic, katere izid se vsakemu subskribentu naznani najpozneje do 15. marca 1911.

Nove delnice participirajo že na dobicaku za leto 1911. in zato morajo se vplačati 5%—ne obresti od nom. zneska od 1. januarja t. l. do dneva izplačila. Od vplačanega prvega obroka, oziroma kavejje odobri banka subskribentom tudi 5%—ne obresti. Subskribentom je dovoljeno vplačati takoj pri subskripciji celi znesek podpisanih delnic.

Kurzni dobicek (ažijo) pripade kakor že zgoraj omenjeno, po odbitku stroškov in pristojbin nove emisije, rezervnemu zakladu banke.

Upravni svet je določil za V. emisijo delnic skoraj isti kurz, kakor je veljal za IV. emisijo z namenom, da bi omogočil subskribentom, na katerih prijave se svoječasno ni mogel ozirati, nabavo delnic pod ugodnimi pogoji in bi pridobil Jadranski banki z določenjem nizkega kurza nadaljne interesente.

Prijave na nove delnice se sprejemajo:

V TRSTU: pri blagajni banke.

V OPATIJI: pri blagajni banke.

V DUBROVNIKU: pri Hrvatski vjeresinski banki in njenih podružnicah v Šibeniku, Zadru in Spljetu in pri Dubrovački trgovački banki.

NA DUNAJU: pri Živnostenski banki pro Čechi a Moravu, pri Osrednji banki čeških hranilnic in Češki industrijski banki.

V LJUBLJANI: pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah v Celovcu, Spljetu, Sarajevu in Gorici in pri Trgovsko-obrtni banki.

V PRAGI: pri Živnostenski banki pro Čechy a Moravu, pri Osrednji banki čeških hranilnic in Češki industrijski banki.

V SPLJETU: pri Prvi pučki dalmatinski banki.

V SUŠAKU: pri Banki i štedionici za Primorje in njenih podružnicah na Reki in v Bakru.

V ZAGREBU: pri Prvi hrvatski štedionici in njenih podružnicah v Varazdinu, Osijeku, Vel. Gorici, Sisku, Virovitici, Cirkvenici, Reki, Zemunu, Belovaru, Delnicah in Kraljevcu.

Pri navedenih subskripcijskih mestih morajo se tudi deponirati stare delnice v svrhu izvršitve opcijske pravice.

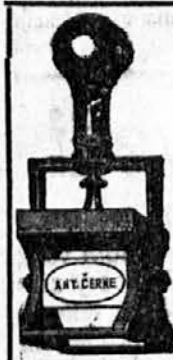
Za slučaj, da javna subskripcija prekorači znesek nove emisije, pridržuje si upravni svet pravico repartitije delnic med subskribente.

Upravni svet Jadranske banke v Trstu.

OPOMBA: Jadranska banka pošlje vsakemu interesentu na zahtevo posojnice avstrijske ali ogrske poštne hranilnice, tako, da more slediti pošiljatev denarja brez vseh stroškov za subskribenta. V svrhu izvršitve opcijske pravice zadostuje predložiti samo plašče delnic (delnice brez kuponskih pol).

Mirna stranka

išče solčno stanovanje z dvema sobama in kabinetom, oziroma tremi sobami za majev termin. Naslov pove inšertni oddelek „Jutra“.

Stampilje

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavču-kovih stampilij.

Ljubljana, Sv. Petra cesta

Ceniki franko.

Banka „Slavija“

sprejme pod prav ugodnimi pogoji več poslovačev

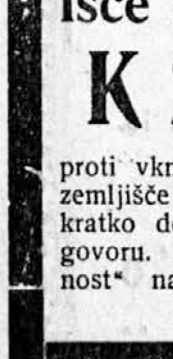
za življenjski oddelek,

potem za oddelek zavarovanja

proti požaru

in končno za oddelek zavarovanja proti vlomskeji tatvini.

Reflektantje obračajo naj se do generalnega zastopa banke „Slavije“ v Ljubljani.

Išče se posojilo

K 20.000

proti vknjižbi na I. mesto na zemljišče vredno K 80.000 za kratko dobo. Obresti po dogovoru. Ponudbe pod „Varnost“ na inšertni oddelek tega lista.

Specialna trgovina

finih ročnih del

Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje

Plisiranje

Novo! Senzacionalno! Novo!

6 Šelenburgova ulica 6

Anatomična

poučna razstava

Med drugim tudi uspehi slovečega prof. Ehrlicha-Hata z zdravilom 606.

Odprto od jutraj do 9. zvečer.

V petek od 12. do 6. zvečer samo za dame.

Vstopnina 30 v, za vojaštvo 20 v. Za mnogobrojni obisk prosi podjetnik.

Zboljšana Kneipova metoda in ventilirane spalne čepice

so kot najbolj preizkušeno sredstvo proti nervoznemu glavobolu vseh vrst, proti potenju, vroči glavi in posledicam, izpadanju in osivelosti las. Čepica pomiri živce in prozračno dobro spanje in spočito glavo.

1 čepica z dvojno ventilacijo K 6.—
1 „ „ trojno „ 8.—
Balzam pospešujoči rast las in brade z uporabnim navodilom
1 stekleničica „ K 2.—
1 „ „ „ „ 4.—
1 „ „ „ „ 6.—
Naročila iz province po pošti le proti povzetju.
Zavoj in spremnica 30 vin. Pri naročilu čepice naj se navede obseg glave.

P. Frötscher, Dunaj III.,
Barichgasse 17.

Izdelovanje igrač Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,

Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:

Infanterijska garnitura	K 4.—
Huzarska „	„ 5.—
Planin. lovcev „	„ 5.—
Dragonska „	„ 5.—
Ulanska „	„ 5.—
Telesne straže „	„ 6.—

Prekupovalci specialni cenik. Razpošiljatev po povzetju.

Zaradi inventure izredno znižane cene.

Raglan	za dame preje K 40.—	sedaj K 12.—
Gledališka mantila	„ „ „ 40.—	„ „ 12.—
Paletot	„ „ „ 60.—	„ „ 16.—
Pelerina	„ „ „ 15.—	„ „ 8.—
Kratki kožuhi	„ „ „ 60.—	„ „ 30.—
Zimska ali sportna suknja „ „ „	40.—	18.—
Obleka	„ „ „ 40.—	16.—

Otročje obleke pod vsako ceno!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

Ljubljana, Mestni trg 5.

Tovarniška znamka „IKO“.

Lastna tovarna ur v Švici.

Vinc. Richterja pomada za lase

je izdelek, prirejen izključno na temelju znanstvenih in zdravstvenih predpisov. Imenitne posledice se prikažejo takoj po uporabi te pomade: rasti pričnejo lasje in brada. Zabrani izpadanje las in povzroča rast las tudi tam, kjer jih prej ni bilo. Cena lončku z navodilom 3 K.

„Schampus“, prašek za umivanje glave.

Najboljše učinkujoči pripomoček za snaženje glave. Cena zavojčka 50 vin.

Vinc. Richter, specialist za gojenje las Dunaj IX. Sobieskygasse.

Zalogo ima A. MOLL, lekarnar, Dunaj I., Tuchlauben 9

MAKSIMILIJAN SARTORY

: Ljubljana, Rožna ulica št. 15. :

Specijalist za inštalacijo hišnih telegrafov, telefonov, strelododov in napeljave električne luči, zdravniških aparatov in dentistiških motorjev za zobozdravnike.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Prva Primorska Tvornica za lesne izdelke

- - - - z vodno silo - - - -

A. Kriznič & Co.

ob kolodvoru Podmelec

Sprejema v izvršitev: vse v stavbeno mizarsko stroko

spadajoče izdelke za hiše, vile, šole, bolnišnice, cerkve, javna poslopja itd. kakor: Okna, vrata, podove, portale; popolne opreme ljudskih šol, šolske klopi po Rettig-ovemu patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno.

Parkearna tvornica opremljena z najnovejšimi stroji nudi parkearne deščice iz hrastovega in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsaktero množino!

Zahtevajte vzorce in cene.

Strugarski oddelek nudi vse v strugar. stroko spadajoče izdelke.

JAMSTVO!

Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena!

Obisk strokovnjaka interesentom brezplačen.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Stanje hranilnih vlog dvajset milijonov kron

Ustanovljena leta 1882.

Upravno premoženje v letu 1910 K 20,500.000.—

Denarni promet v letu 1910 K 100,000.000.—

Ustanovljena leta 1882.

Upravno premoženje v letu 1910 K 20,500.000.—

Denarni promet v letu 1910 K 100,000.000.—

Ustanovljena leta 1882.

Upravno premoženje v letu 1910 K 20,500.000.—

Denarni promet v letu 1910 K 100,000.000.—

Ustanovljena leta 1882.

Upravno premoženje v letu 1910 K 20,500.000.—

Denarni promet v letu 1910 K 100,000.000.—

Ustanovljena leta 1882.

Upravno premoženje v letu 1910 K 20,500.000.—

Denarni promet v letu 1910 K 100,000.000.—